

A magánjogi jogviszonyokban kialakult érdemi vita, konfliktus kezelésének jogállami eszköze a perindítás, az egyes jogkérdésekben az eltérő nézetek, vélemények kifejtése, ütköztetése a peres eljárásban történik. Nem érhet senkit hátrány amiatt, ha az általa jogosnak vélt szerződésszegés miatti követelését peres eljárásban rendeltetésszerű joggyakorlás mellett érvényesíti, és logikus levezetés alapján fogalmazza meg a jogkérdésekben a véleményét, még ha az alaptalannak is bizonyul. Az alaptalan perindítás önmagában személyiségvédelmet nem alapoz meg a perben nyertes alperes javára [1959. évi IV. tv. 75. §, 78. §].

[1] Az I. r. felperes egyéni vállalkozóként 1998 decemberében 10 évre szóló megbízási szerződést kötött az alperessel. Üzletében az alperes nevében eljárva kegytárgyakat értékesített és temetési szolgáltatást nyújtott. A szerződés 7. és 8. pontjában foglaltaknak megfelelően kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperes cégtábláját, mint a „Cs. Kegyeleti Kft. bizományosi temetkezési irodája és üzlete” megnevezéssel az üzlet külső bejárata mellé kifüggeszti. Az alperes vállalta, hogy a szükséges reklámokat az I. r. felperes címének feltüntetésével saját költségére megjelenti. A megbízott kötelezettséget vállalt arra, hogy a 10 év alatt, sőt azt követően sem végez a megbízóval azonos tevékenységet. E kötelezettség megszegése esetére kötbér fizetését vállalta.

[2] A II. r. felperes kft. - háromoldalú megállapodás eredményeként - 2006. június 26. napjától az I. r. felperes szerződéses jogutódjaként folytatta a megbízotti tevékenységet.

[3] A II. r. felperes 2008. augusztus-október közötti időszakban három személy temetése kapcsán saját nevében állított ki számlákat a temetkezési szolgáltatásról és a befolyt pénzüsszeggel az alperes felé nem számolt el. Az alperes 2008. november 5. napján szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta a szerződést.

[4] A megyei bíróságon az alperes pert indított jelen per felpereseivel szemben 49 112 450 forint kötbér megfizetése iránt.

[5] A megyei bíróság ítéletével - amely az ítéletábra ítélete folytán emelkedett jogerőre - jelen per I. r. felperesével szemben előterjesztett keresetet elutasította, míg a II. r. felperest - a kikötött kötbér mérséklésével - 3 356 750 forint kötbér megfizetésére kötelezte.

[6] Az alperes 2009 januárjától a helyi hirdetési újságban közzétette a következőket: „A P. Virágboltnál a Cs. Kegyeleti Kft. belvárosi irodája megszűnt”.

[7] A felperések bejelentése nyomán a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság határozatával megtiltotta az alperesnek az idézett hirdetés közzétételét. Ezt azzal indokolta, hogy olyan reklámot tett közzé, amely jogsértő, mivel olyan kikötést is tartalmazott, amely a Reklámtörvény 22. § (2) bekezdésében taxatív felsorolt elemek között nem szerepel.

[8] Az alperes bejelentése folytán eljáró jegyző 2010. augusztus 26. napján hozott határozatával az eljárást megszüntette azzal, hogy a P. Virágboltban található helyiséget nem a II. r. felperes használja, ott temetkezési szolgáltatásnak minősülő tevékenységet nem végez. Az illetékes közigazgatási hivatal a jegyző határozatát 2010. október 21-én helybenhagyta.

[9] Az alperes 2009. július 16. napján bejelentéssel élt az illetékes rendőrkapitányságon, ismertetve a II. r. felperessel fennállott szerződéses viszony részleteit és kitért arra is, hogy a megbízott három temetkezés kapcsán saját nevében végzett temetkezési szolgáltatást. Kérte, hogy az említett jogellenes cselekmények miatt a rendőrség tegye meg a szükséges intézkedéseket. Az illetékes városi ügyészség határozatával az I. r. felperessel szemben folyó nyomozást részben megszüntette,

részben pedig folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt vádat emelt ellene a bíróság.

[10] Keresetében az I. r. felperes 2 000 000 forint nem vagyoni kár, míg a II. r. felperes 7 000 000 forint elmaradt haszon megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[11] Arra hivatkoztak, hogy az alperes az I. r. felperest jogellenes fenyegetéssel akarta rávenni a megszünt megbízási szerződés tovább folytatására. Közölte, ha erre nem hajlandó, akkor minden eszközt igénybe vesz annak érdekében, hogy ellehetetlenítse. Ennek megfelelően alaptalan feljelentést tett ellene a rendőrségen, és eredménytelen eljárást kezdeményezett vele szemben a jegyző előtt. Az alperesnek szerepe van abban is, hogy az I. r. felperest érintően adóhatósági eljárás indult. Végül pert indított ellene, melyben alaptalanul jelentős összegű kötbért követelt. Mindezek hatására az I. r. felperes üzleti jóhíre sérelmet szenvedett és az egészségi állapota is megromlott.

[12] A II. r. felperessel szemben jelentős részben megalapozatlan pert indított az alperes és alaptalan eljárásokat kezdeményezett. Ezzel valójában azt kívánta elérni, hogy a szerződés megszűnése után a II. r. felperes ne végezhesen temetkezési szolgáltatásokat. Mindezek miatt a II. r. felperes az elmúlt két és fél évben elesett a 10%-os jutaléktól, így 7 000 000 forint kár érte. Az alperes jogszerűtlenül járt el akkor is, amikor a P. Virágbolt elnevezést használva újsághirdetéseket tett közzé.

[13] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy az általa kezdeményezett eljárások megindítása jogszerű volt. A perben a bíróság megállapította a szerződésszegés tényét, erre alapítva a II. r. felperest kötbér fizetésére kötelezte. Tagadta a jogellenes fenyegetés, valamint az adóhatósági eljárás körében tett rá vonatkozó felperesi állítások valóságát. Jogellenes magatartás hiányában kérte mindkét kereset elutasítását.

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[15] Az I. r. felperes keresete kapcsán kifejtette, hogy a bírói gyakorlat szerint valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, büntető feljelentés megtétele önmagában személyiségi jogsértést nem valósít meg. Mivel az alperes indokolatlanul bántó, sértő kifejezéseket beadványaiban nem használt, önmagában az I. r. felperessel szembeni perindítás ténye, illetve a büntető feljelentés megtétele nem tekinthető jogsértőnek, függetlenül ezen eljárások eredményétől. Nem bizonyította a perben az I. r. felperes azt sem, hogy az adóhatóságnál az alperes bejelentést tett. A már kifejtettek szerint azonban a bejelentés sem minősült volna jogsértőnek. Az I. r. felperes egészségi állapotának romlása alperesi jogellenes magatartás hiányában nem alapoz meg kárigényt. A P. Virágbolt kereskedelmi név, az alperes csak a névtulajdonos II. r. felperes tekintetében követhetett el jogsértést, ezért erre az I. r. felperes kárigényt nem alapíthatott.

[16] A II. r. felperes keresete kapcsán is az volt a bíróság álláspontja, hogy nem tudta bizonyítani az alperes jogellenes magatartását, azt sem, hogy versenyjogsértés, tisztességtelen bojkott-felhívás történt volna, ezért ezt a keresetet is elutasította.

[17] Az ítélettel szemben mindkét felperes fellebbezéssel élt, ebben keresetük szerinti döntés hozatalát kérték.

[18] Az ítéletábra felperesek fellebbezését az alábbiak szerint alaptalannak találta.

[19] A felperesek a keresetükben az alperes jogellenes magatartását abban jelölték meg, hogy különböző eljárások kezdeményezésével személyiségi jogsértést követett el.

[20] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlat szerint valamely hatóság előtti eljárás kezdeményezése, per megindítása vagy akár büntető feljelentés megtétele önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot (EBH2002. 624., BH2002. 223., BH2004. 357., BDT2006. 1429., eBDT 2006. 1429. és eBDT 2006. 1376.).

[21] A perindítás önmagában személyiségvédelmet nem alapoz meg annak javára, aki félként ezen eljárás alanya. A megindult eljárás keretében dönthető csak el az érvényesített jog alapossága vagy alaptalansága.

[22] A peres eljárás során tett nyilatkozat akkor sérthet személyiségi jogot, ha az bántó, sértő; a kereseti tényállítások - így például a szerződésszegés körében előadottak - erre nem alkalmasak, mert csak az igényérvényesítés megalapozására szolgálnak. A személyiségvédelem szempontjából annak nincs jelentősége, ha utóbb e tények a bizonyítási eljárás tükrében nem minősülnek valónak, feltéve, hogy ezek a tényállítások nem sértőek, indokolatlanul bántóak, illetve durván sértő kifejezéseket nem tartalmaznak.

[23] A magánjogi jogviszonyokban kialakult érdemi vita, konfliktus kezelésének jogállami eszköze a perindítás, az egyes jogkérdésekben az eltérő nézetek, vélemények kifejtése, ütköztetése, ami helyesen a peres eljárásban és nem más fórumokon, nem más módon történik.

[24] Nem érhet senkit hátrány amiatt, ha az általa jogosnak vélt követelését peres eljárásban rendeltetésszerű joggyakorlás mellett érvényesíti, a perben adekvát tényállításokat tesz és logikus levezetés alapján fogalmazza meg valós jogkérdésekben a véleményét, még ha az alaptalannak is bizonyul.

[25] A perbeli esetben az alperes az I. r. felperessel szemben szerződésszegésre hivatkozással korábban valóban alaptalan keresetet terjesztett elő, a per anyagának ismerete alapján azonban megállapítható, hogy az I. r. felperesre vonatkozóan sértő, bántó kijelentést egyik beadvány sem tartalmazott.

[26] Ilyen sértő, bántó állításokat, minősítéseket az alperes más eljárásokban sem tett.

[27] Valóban bejelentéssel élt a rendőrhatalóságnál, amelyben az I. r. felperes tevékenysége kapcsán a szükséges intézkedések megtételét kérte, ennek során azonban valótlan, sértő tényállításokat nem fogalmazott meg.

[28] A bírói gyakorlat szerint nem alapozza meg a feljelentő kártérítési felelősségét az sem, ha azt a személyt, akit a feljelentés, bejelentés bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, az eljárás során - az ügy körülményei alapján - az ellene emelt vád alól a bíróság felmenti (BH2009. 214.).

[29] Az I. r. felperes tekintetében a bejelentés nyomán indult nyomozást az ügyészség részben megszüntette, részben pedig úgy döntött, van olyan cselekmény, melynek kapcsán a bűncselekmény alapos gyanúja fennáll, ezért a vádemelés indokolt.

[30] Az I. r. felperes egyik eljárás kapcsán sem tudta megjelölni azt az alperesi sértő, bántó kijelentést, amely alapján a személyiségi jogsértés megállapítható lett volna.

[31] A II. r. felperes az érdeksérelmét abban jelölte meg, hogy az alperes a P. Virágbolt elnevezést használva újsághirdetést jelentetett meg, amely valójában a II. r. felperesi tevékenység ellehetetlenítését célozta. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság az eljárása során nem a szerződő felek egymás közötti viszonyában kialakult jogvitában döntött, hanem kizárólag a fogyasztók érdekeinek védelmében járt el. Az alperes hirdetését nem a P. Virágbolt elnevezés használata miatt találta jogsértőnek, hanem azért, mert a hirdetményt - a határozat okfejtése szerint - reklámnak értékelte és abban olyan kitételt talált, amelyet a Reklámtörvény 22. § (2) bekezdés taxatív felsorolása nem tartalmazott.

[32] Az alperes által közzétett hirdetmény a felperes jóhírnevét, személyiségi jogait nem sérti. A felek egymás közti szerződéses viszonyában ugyanis a megbízási szerződés rendelkezései az irányadók. Ezen szerződés 7. és 8. pontja értelmében a megbízott vállalta, hogy az üzlet külső bejárata mellé a „Cs. Kegyeleti Kft. bizományosi temetkezési irodája és üzlete” megnevezéssel az

alperes cégtábláját kifüggeszti, a megbízó pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy ezt az üzletet rendszeresen reklámozza. Ezen szerződéses rendelkezések, kötelezettségvállalások ismeretében az a hirdetmény, amely a megbízási jogviszony megszűnésére vonatkozóan a fogyasztók számára megfelelő tájékoztatást tartalmaz, a II. r. felperes személyiségi jogait vagy a Tpvt. előírásait nem sérti.

[33] Egyebekben a II. r. felperes üzleti tevékenysége, forgalma, bevételei nem az alperes magatartása miatt változtak meg, így ha csökkent is az árbevétele, az nem az alperes magatartásával áll okozati összefüggésben. Az érdemi változást valójában az jelentette, hogy a felek között megszűnt a megbízási szerződés. Bár az alperes erre nézve ajánlatot tett, a II. r. felperes a szerződéses kapcsolat továbbfolytatásától elzárkózott. Az alperes semmiben nem akadályozta a II. r. felperest üzleti terve megvalósításában, ezzel szemben a II. r. felperes döntött arról, hogy az ingatlanban nem temetkezési tevékenységet folytat, hanem azt bérbeadás útján hasznosítja, ilyen módon folytatja tovább a gazdasági tevékenységét.

[34] Az ítéletábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. *(Szegedi Ítéletábla Pf. I. 20.019/2012.)*